

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117205931
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6117205931.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Jána Auxta, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XX, právne zastúpenej Mgr. Marcelom Kandrikom, advokátom, Advokátska kancelária Prešov, Grešova 7, proti žalovanému 1/: JUDr. Jaroslav Jakubčo, PhD., správca konkurznej podstaty úpadcu KOVOD, a. s. „v konkurze“, so sídlom Banská Bystrica, Partizánska cesta 91, IČO: 36 052 957, v konaní právne zastúpený JUDr. Danielom Janšom, advokátom, Advokátska kancelária Banská Bystrica, Horné Záhrady 2 a proti žalovanému 2/: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, v konaní právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Miroslav Maďar, s. r. o., so sídlom Banská Bystrica, Robotnícka 6, IČO: 36 868 299, o zaplatenie 769,68 Eur a o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- Eur, o odvolaní žalobkyne, žalovaného 1/ a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13C/21/2017-459 zo dňa 23.06.2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13C/21/2017-459 zo dňa 23.06.2022 v napadnutom prvom a treťom výroku **p o t v r d z u j e**.

II. Rozsudok okresného súdu v druhom výroku **m e n í** tak, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni náhradu trov prvoinštančného konania o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 % v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o ich výške a v štvrtom výroku **m e n í** tak, že žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania o náhradu škody nepriznáva.

III. Žalovaní 1/, 2/ **s ú p o v i n n í** zaplatiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trovy konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“, alebo „okresný súd“) prvým výrokom žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom nemajetkovej ujmy spoločne a nerozdielne sumu 5 000,- Eur, v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného. Druhým výrokom súd vyslovil, že žalovaní 1/, 2/ majú nárok voči žalobkyni na náhradu trov konania v rozsahu 80 %, ktoré je žalobkyňa povinná zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o ich výške. Tretím výrokom súd uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 212,60 Eur titulom náhrady škody, v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti predmetného rozhodnutia. Štvrtým výrokom súd žalovanému 2/ priznal nárok voči žalobkyni na náhradu trov konania v rozsahu 44,7 %, ktoré je žalobkyňa povinná zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o ich výške. Piatym výrokom súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol.

1.1 V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou zo dňa 14.03.2017 domáhala od žalovaného 2/ zaplata sumy 769,68 Eur z titulu nákladov, ktoré mala spojené s cestovným a rehabilitáciou a tak isto nákladov, ktoré boli spojené s nákupom liekov, zdravotníckeho materiálu a zdravotníckych pomôcok potrebných v súvislosti s doliečovaním následkov zranení spôsobených pri dopravnej nehode. Od žalovaných v 1/ a 2/ sa žalobkyňa tiež domáhala zaplata sumy 50.000,- Eur ako nemajetkovej ujmy, pretože táto spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením na tom skutkovom základe, že bolo zasiahnuté do jej osobnostných práv v časti jej fyzickej integrity, rodinného života, práva na ochranu zdravia, vrátane duševného zdravia, intímneho života, ľudskej dôstojnosti a súkromného života. Skutkovo žalobkyňa zdôvodnila žalobu tým, že dňa 20. 03. 2014 vodič motorového vozidla, ktorý porušil dopravné predpisy, spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej utrpela ťažké zranenie čelovej oblasti, tržno-pomliaždené poranenie v oblasti nosa, tržno-pomliaždené poranenie očné, ľavého ramena, otras mozgu ľahkého stupňa, devastačné poranenie v oblasti ľavého lakťa, ľavého predlaktia, trieštivú zlomeninu dolného konca ľavej ramennej kosti, zlomeninu vretennej hlavičky vretennej kosti, trieštivú zlomeninu oboch kostí predlaktia a zmliaždenie pravej strany hrudníka so zlomeninou 4. rebra, zmliaždenie pravého členka, psychotraumatický šok stredného stupňa. Na základe rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 4T/42/2014-135 zo dňa 29.10.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 2To/2/2015 zo dňa 22. 01. 2015 bol vodič D. E. uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví. Žalobkyňa tvrdila, že škoda bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla zn. IVECO, ev. č. F. XXXXX, ktorého prevádzkovateľ mal v poisťovni Kooperativa poisťovňa, a. s. uzatvorené povinné zmluvné poistenie. Prevádzkovateľom tohto motorového vozidla bola obchodná spoločnosť Kovod, a.s., v súčasnej dobe v konkurze, pričom správcom konkurznej podstaty je žalovaný v 1/ rade. Žalobkyňa ďalej uviedla, že v priebehu liečenia vynaložila finančné prostriedky, ktoré nie sú hrazené z verejného zdravotného poistenia a tieto špecifikovala tak, že v roku 2014 na cestovné, ktoré bolo spojené s rehabilitáciou vynaložila sumu 42,25 Eur, v roku 2015 sumu 23,60 Eur a v roku 2016 sumu 0,55 Eur. Celkovo na cestovné spojené s rehabilitáciou vynaložila sumu 66,40 Eur. Takto žalobkyňa dôvodila a dokladovala i cestovné a náklady spojené s nákupom liekov a zdravotníckeho materiálu.

1.2 V ďalšom obsahu odôvodnenia okresný súd uviedol jednotlivé vyjadrenia sporových strán a ich prednesy učinené na pojednávaní a poukázal na to, že vo veci už v predchádzajúcom priebehu konania rozhodol rozsudkom č. k. 13C/21/2017-275 zo dňa 06.07.2019, ktorým žalobu žalobkyne zamietol a rozhodol o trovách konania. V dôsledku podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, ktorý uznesením č. k. 14Co/14/2020-331 zo dňa 22.09.2020 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd vo svojom rozhodnutí o.i. uviedol, že právne posúdenie súdu prvej inštancie čo sa týka pojmu škoda v tom zmysle, že tento v sebe zahŕňa aj nemajetkovú ujmu je správne, avšak konštatoval, že judikatúra Najvyššieho súdu SR je aplikovateľná aj na poškodených, ktorí nie sú pozostalými po usmrtených obetiach v dôsledku dopravných nehôd. Pripustil však, že je pravdou, že uvedená judikatúra vychádzala zo skutkového stavu, kedy poškodení boli skutočne pozostalí a tieto osoby si uplatňovali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do jeho osobnostných práv. Opačný záver však nemožno prijať všeobecne zužujúce len na uvedené osoby, nakoľko uvedené ťažiskovo rieši výklad pojmu škoda, ktorý v sebe zahŕňa i nemateriálnu ujmu, ktorá však môže vzniknúť aj osobám pozostalým, kde ujma je spôsobená stratou blízkeho človeka a predstavuje vytrpené útrapy a smútok zo strany blízkej osoby, avšak uvedená imateriálna ujma rovnako môže vzniknúť vo sfére osoby priamo poškodenej dopravnou nehodou a teda osoby prežívšej, keď táto ujma má iný charakter útrap, ktorý zasahuje do osobnej sféry poškodeného jedinca odrážajú tiež jej vnútorné prežívanie následkov dopravnej nehody v podobe psychických tráum sťažujú a negatívne ovplyvňujú kvalitu jeho ďalšieho života a dôvodne ju dotknutá osoba pociťuje ako ujmu, ktorú utrpela v dôsledku dopravnej nehody. Je možné teda konštatovať, že v dôsledku následkov dopravnej nehody môže utpieť dôstojnosť a dochádzať k zásahom a negatívnym zmenám v súkromnom a rodinnom živote a zásahy a ich dôsledky sú imateriálnej povahy. Opačný záver je nesprávny a neprímerane zužujúci a nemajúcu oporu v ustanoveniach hmotného práva. Krajský súd ďalej vo svojom rozhodnutí konštatoval, že niet dôvodu na záver o tom, že by poisťovňa nebola pasívne vecne legitimovaná, keď pasívna vecná legitimácia v konaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva z ustanovenia § 4 ods.2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení a bola konštatovaná už rozhodnutím Súdneho dvora EÚ a na neho nadväzujúcim rozhodnutím Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 6Mcd/1/2016. Krajský súd teda konštatoval, že existuje u žalovaného v 2/ rade vecná legitimácia v konaniach vo všeobecnosti o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú je tiež potrebné mať za škodu vzniknutú v dôsledku dopravnej nehody.

1.3 V ďalšom obsahu odôvodnenia súd prvej inštancie konštatoval vo veci vykonané dokazovanie a závery z neho vyplývajúce. Na vec aplikoval ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. a ust. § 15 ods. 1 uvedeného zákona, § 11, § 13, § 449 ods. 1, § 100 ods. 1, 2, § 101 a § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že mal v konaní í preukázané, že dňa 20.03.2014 došlo zo strany D. E. k porušeniu predpisov o cestnej premávke a k následnej dopravnej nehode. Pri tejto dopravnej nehode došlo k stretu so žalobkyňou, ktorá utrpela ťažké zranenia tak ako sú tieto popísané v rozhodnutí Okresného súdu Zvolen pod č. k. 4T/42/2014-135 zo dňa 29.10.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 2To/2/2015 zo dňa 22.01.2015. Týmito rozhodnutiami bol D. E. uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods.1 Trestného zákona. V konaní nebolo sporným to, že prevádzkovateľ motorového vozidla IVECO, ev. č. F. bol poistený u žalovaného v 2/ rade na základe povinného zmluvného poistenia č. 6576641246/29. Prevádzkovateľom tohto motorového vozidla bola obchodná spoločnosť Kovod, a.s., v súčasnej dobe v konkurze a správcom konkurznej podstaty je žalovaný v 1/ rade. Na obranu žalovaného v 1/ rade o tom, že na jeho strane neexistuje pasívna vecná legitímácia, pretože vodič motorového vozidla mal vo faktickej moci dopravný prostriedok, keď v čase, keď došlo k dopravnej nehode a to na základe zmluvy o poskytovaní služieb, súd prvej inštancie uviedol, že na základe vykonaného dokazovania touto zmluvou uzatvorenou medzi obchodnou spoločnosťou Kovod, a.s. a Romanom Zacharom dňa 31.01.2014 súd môže konštatovať, že v danom prípade poskytovateľ služieb teda D. E. bol povinný vykonávať svoju činnosť v súlade so živnostenským oprávnením, poskytovať služby pre objednávateľa vedenia cudzieho motorového vozidla výlučne podľa objednávok objednávateľa, jeho požiadaviek, povereníami a pokynmi tak, ako tieto povinnosti vyplývajú z článku II. resp. IV. uvedenej zmluvy. Teda D. E. vykonával funkciu a činnosť v zmysle tejto zmluvy výlučne podľa pokynov, nariadení a požiadaviek objednávateľa, t.j. obchodnej spoločnosti Kovod, a.s. Banská Bystrica. Z uvedeného súd potom konštatoval, že vecná a pasívna legitímácia žalovaného v 1/ rade existuje, pretože je prevádzkovateľom motorového vozidla, ktoré bolo účastné dopravnej nehody, pri ktorej došlo k zraneniam, na základe ktorých si žalobkyňa uplatňuje náhradu škody. S poukazom na vykonané dokazovanie a tiež vyslovený právny názor odvolacieho súdu súd konštatoval, že vecne pasívne legitímovaným je aj žalovaný 2/, keďže táto vecná pasívna legitímácia v konaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva z ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001. Uvedené vyplýva zo všeobecného konštatovania o tom, že pasívna vecná legitímácia svedčí poisťovní vždy v konaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú je tiež potrebné mať za škodu vzniknutú v dôsledku dopravnej nehody. Pokiaľ si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu škody vo výške 769,68 Eur, tieto náklady mali pozostávať z nákladov spojených s cestovaním, rehabilitáciou, cestou vlakom a nákladov spojených s nákupom liekov a zdravotníckych pomôcok a materiálu. Žalobkyňa sa o škodu dozvedela už v deň dopravnej nehody, teda dňa 20.03.2014 a o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, sa dozvedela najneskôr v deň, kedy nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutie Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4T/42/2014 zo dňa 29.10.2014, t. j. v deň 22.01.2015. Dňom 23.01.2015 začala plynúť premičacia doba, a to dvojročná subjektívna, ktorá uplynula dňom 23.01.2017. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa podala žalobu na súd až dňa 15.03.2017, je predmetný nárok žalobkyne spočívajúci v náhrade cestovného vynaloženého v súvislosti s vykonanou liečbu a nákupom liekov, zdravotníckeho materiálu a zdravotníckych pomôcok premlčaný. Z tohto dôvodu potom súd nárok žalobkyne v tejto časti zamietol ako nedôvodný. Naopak súd priznal žalobkyňi právo na náhradu škody spojenej s nákupom liekov, zdravotníckych pomôcok a zdravotníckeho materiálu, ktoré zakúpila v rokoch 2015 vo výške 139,87 Eur a v roku 2016 vo výške 72,73 Eur, teda spolu 212,60 Eur. V tejto časti súd žalobe žalobkyne o náhradu škody vyhovel. Nárok žalobkyne spočívajúci v náhrade cestovných výdavkov, ktoré mali vzniknúť v súvislosti s liečením, súd považoval za skutkovo nezdôvodnený a nepreukázaný, a preto nárok žalobkyne v tejto časti zamietol rovnako ako nedôvodný.

1.4 Ďalším nárokom, ktorého sa žalobkyňa domáhala, je nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- Eur z dôvodu zásahu do jej osobnostných práv. Posudzovanie otázky, či náhrada nemajetkovej ujmy má byť pokrytá povinným zmluvným poistením, bola v minulosti súdne riešená, pričom súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR III.ÚS 646/2015 a I.ÚS 474/2016, kde Ústavný súd dospel k záveru, že vnútroštátne právo Slovenskej republiky umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených po dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, kedy dospel k záveru, že s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zohľadňuje zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný touto prevádzkou ako aj aplikujúci extenzívny výklad pojmu škoda na zdraví. Ďalej súd poukázal na rozsudok Európskeho súdneho dvora C-22/12 vo veci Haasová zo dňa 24.10.2013, kde bol vyslovený záver, že príslušné ustanovenia smerníc o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Na tieto závery potom nadviazalo aj rozhodnutie NS SR v konaní sp. zn. 6MCdo 1/2016 z 31. júla 2017. Uvedenú otázku riešil i Ústavný súd v rozhodnutí III.ÚS 666/2016, v ktorom uzavrel, že pojem škoda používaný v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobností s cieľom maximálnej novej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že uvedenú judikatúru Európskeho súdneho dvora a najvyšších súdnych autorít SR možno aplikovať aj v prípadoch, kedy poškodení nie sú pozostalí po obetiach dopravných nehôd, pretože opačný prípad by bol nesprávny, neprimerane zužujúci a nemajúci oporu v ustanoveniach hmotného práva a rovnako aj zjavne diskriminačný, bezdôvodne zvýhodňujúci (správne zrejme znevýhodňujúci – pozn. odvolacieho súdu) samotné osoby priamo dotknuté dopravnou nehodou, ktoré následky takejto udalosti vo forme útrap či zhoršenia kvality súkromného a rodinného života ujmy prežívajú vo svojom ďalšom živote. Opačný záver by bol neprimerane zužujúci, pretože rovnako aj vo sfére osoby priamo poškodenej dopravnou nehodou, teda osoby prežívšej, keď táto ujma má iný charakter útrap, zasahuje do osobnej sféry poškodeného jedinca, odráža vnútorné prežívanie následkov dopravnej nehody v podobe psychických traum a sťažujú a negatívne ovplyvňujú kvalitu ďalšieho života takto dotknutej osoby. Žalobkyňa v konaní popisala následky prežitej dopravnej nehody na jej ďalší život, na jej kvalitu a zásahom následkov takejto dopravnej nehody do svojich osobnostných práv, do jej osobnej integrity, kedy následky takejto dopravnej nehody mali charakter zníženia jej dôstojnosti ako osoby priamo poškodenej, teda dotknutej dopravnou nehodou. Nárok žalobkyne potom vyplýva z ustanovenia § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka, kedy zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dosiahnutie vyváženosti medzi ujmu na hodnotách ľudskej dôstojnosti a jej konkrétnym finančným vyjadrením s cieľom zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúčinnnejšiu občianskoprávnu ochranu takto poškodenej osobnosti. Súd odlíšil takýto zásah do osobnostných práv od zásahu do fyzickej integrity a do majetkovej sféry fyzickej osoby, ktorý zásah do fyzickej integrity je odškodňovaný náhradou v zmysle § 444 Občianskeho zákonníka, kedy zmyslom takejto úpravy je poskytnúť relatívnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia. Súd tak konštatoval, že právo na ochranu osobnosti primárne poskytuje ochranu pred zásahmi do psychicko-morálnej integrity osoby, pričom právo na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia poskytuje prevažne ochranu pri zásahu do fyzickej integrity jednotlivca. Tieto nároky sledujúce ochranu u rôznych záujmov je preto potrebné považovať za rovnocenné a samostatné. Uvedený právny názor vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28. 05. 2014, publikované v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu SR ako R 1/2015. Súd mal v konaní preukázané, že po dopravnej nehode a utrpenom úraze sa u žalobkyne prejavili pocity smútku, melanchólie spolu s obavami o ďalší život alebo budúcnosť s tým, že je obmedzená vo svojom pracovnom, rodinnom, spoločenskom živote, v dôsledku utrpeného úrazu potrebuje pomoc iných ľudí, na ktorých je čiastočne odkázaná. Súd mal preukázané, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka napriek vznesenej námietke premlčania zo strany žalovaných premlčaná nie je, pretože napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, je vyjadrená peňažným ekvivalentom a to má za následok, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemajetkovú ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobenému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Keďže premlčacia doba v danom prípade začala plynúť dňom 21.03.2014 a uplynula po troch rokoch, teda dňom 21.03.2017. Keďže žaloba bola podaná na poštovú prepravu dňa 14.03.2017, doručená na súd dňa 15.03.2017, bola žaloba podaná pred uplynutím premlčacej doby, a preto námietka žalovanej 2/ o premlčaní nároku žalobkyne je právne neúčinná. Ďalej súd uviedol, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jednu z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo nestačí na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov. Aktívne legitimovanou na uplatnenie takéhoto práva na ochranu osobnosti je vždy tá fyzická osoba, voči ktorej smeroval neoprávnený zásah. Žalobkyňa je aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy, kedy neoprávneným zásahom bolo zasiahnuté do jej osobnosti následkom konania škodcu pri dopravnej

nehode, ktorú tento spôsobil a žalobkyňa utrpela zranenia. Súd konštatoval i príčinnú súvislosť medzi vznikom nemajetkovej ujmy a protiprávnym zásahom škodcu, kedy len porušením právnych povinností žalovaného došlo ku skutku, ktorý viedol k vzniku nároku na nemajetkovú ujmu u žalobkyne. Súd pri stanovení a určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal aj z okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu zo strany škodcu došlo a prihliadol na výsledky vykonaného dokazovania, ktoré preukazovali, že žalobkyňa v čase prd dopravnou nehodou bola aktívnym človekom, zapájala sa do spoločenského kultúrneho a športového života nielen v rámci svojej rodiny, ale aj v rámci obce. Zásah, ktorý vyvolal u žalobkyne právo na nárok na nemajetkovú ujmu považoval súd za značný, pretože došlo k zásahu do jej osobnostných práv, jej fyzickej integrity, práva na ochranu zdravia vrátane zdravia duševného, ľudskej dôstojnosti, intímneho života, rodinného ale aj kultúrneho, či pracovného vyžitia. Súd pri určení výšky taktiež vychádzal i z iných súdnych rozhodnutí a judikovaných záverov súdnej praxe, ktoré sú porovnateľné so skutkovým základom. Súd taktiež porovnal túto súdnu prax pri rozhodnutiach, ktoré stanovovali výšku nemajetkovej ujmy pri strate blízkej osoby, pričom pri úvahe ohľadne výšky priznanej nemajetkovej ujmy vychádzal z porovnania týchto vzájomných judikovaných právnych názorov súdnej praxe v rámci Slovenskej republiky. Súd porovnal prejednávajúcu vec s rozhodnutím NS SR 6Cdo/60/2016, 3Cdo/228/2012 a rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 12Co/465/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/116/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/182/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/264/2013 a sp. zn. 7Co/161/2016, kedy súdy rozhodovali o priznaní nemajetkovej ujmy zásahom do práv pozostalých osôb pri strate blízkej osoby. Vychádzajúc z takto judikovanej súdnej praxe súd priznané finančné zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu žalobkyne priznané predmetným súdnym rozhodnutím vo výške 5.000,- Eur považoval za náhradu spravodlivú a zákonnú a v súlade s doterajšou judikovanou súdnou praxou. Vo zvyšku preto žalobu žalobkyne zamietol.

1.5 O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP tak, že v časti, kde sa žalobkyňa domáhala od žalovaného 1/ a 2/ nároku z titulu nemajetkovej ujmy bola žalobkyňa úspešná v rozsahu 10 % a žalovaní 1/ a 2/ boli úspešní v rozsahu 90 %, teda úspech žalovaných 1/ a 2/ predstavuje 80 %, preto súd rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ majú nárok voči žalobkyňi na náhradu trov konania v tomto rozsahu. V časti, kde sa žalobkyňa domáhala nároku od žalovaného 2/ bola táto úspešná v rozsahu 27,61 % a žalovaný 2/ bol úspešný v rozsahu 72,34 %, teda čistý úspech žalovaného 2/ voči žalobkyňi bol v rozsahu 44,7 %, ktorý predstavuje nárok žalovaného 2/ na náhradu trov konania voči žalobkyňi.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný 1/ prostredníctvom právneho zástupcu s poukazom na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Žalovaný 1/ poukázal na svoju procesnú obranu prednášanú v konaní pred súdom prvej inštancie a zotrval v závere, že žaloba žalobkyne nie je dôvodná. Taktiež opätovne namietal nedostatok vecnej pasívnej legitímácie žalovaného 1/. Uviedol, že dopravná nehoda, v dôsledku ktorej utrpela žalobkyňa úraz bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla značky IVECO, ŠPZ: F., ktorého prevádzkovateľom bol v tom čase žalovaný 1/, pričom pán E. vykonával prostredníctvom uvedeného vozidla činnosť poskytovanie služby vedenia cudzieho motorového vozidla ako SZČO, a to na základe zmluvy o poskytovaní služieb zo dňa 31.01.2014 uzavretej so žalovaným v 1. rade. Žalovaný 1/ má za to, že tak, ako pasívnu vecnú legitímáciu vyhodnotil konajúci súd prvotne v rozsahu zo dňa 16.07.2019 v spore nie je žalovaný 1/ pasívne vecne legitimovaný. Vznik právneho vzťahu, obsahom ktorého je na jednej strane právo domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka a na strane druhej povinnosť znášať sankcie uložené súdom, je podmienený tým, že ide o zásah neoprávnený a tiež objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti. Subjektom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov alebo poskytnúť primerané zadosťučinenie, je fyzická ale i právnická osoba, ktorá sa dopustila určitého konania neoprávneného zasahujúceho do chránených osobnostných práv. Ide teda o osobu ktorá je pôvodcom zásahu. Žalobkyňa je fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli porušené alebo ohrozené, ale rovnako tiež zistenie a posúdenie, či sa žalovaný 1/ dopustil takého konania, ktoré žalobkyňa v podanej žalobe skutkovo vymedzovala a považovala za zásah do jej chránených osobnostných práv. Ak dôjde k situácii, že bezprostredným pôvodcom zásahu do osobnosti bola fyzická osoba, ktorá bola právnickou osobou použitá na výkon jej činnosti, treba vyriešiť otázku, či konanie tejto fyzickej osoby je zásahom, za ktorý nesie zodpovednosť ona sama, alebo táto právnická osoba. Tak, ako sú zvláštnou skupinou zásahov do majetkovej sféry tie prípady, v ktorých škoda bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov, rovnako osobitnou je aj skupina tých zásahov do osobnostnej sféry, v prípade ktorých nemajetková ujma bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov. V danom prípade je na mieste otázka, či v prípade činností, ktoré vykonával pán Zachar ako SZČO na

základe zmluvy o poskytovaní služieb uzavretej so žalovaným 1/ vykonával ako činnosti, ktorými bol poverený bezprostredne žalovaným 1/, a teda konal v jej mene. V zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Analogicky s použitím § 853 Občianskeho zákonníka v spojení s § 420 ods. 2, ak bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou avšak pre posúdenie, či išlo o takúto činnosť, je určujúca existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu danej povinnosti. Žalovaný je toho názoru, že v súvislosti s faktom, že pán E. využíval uvedené motorové vozidlo ako SZČO, teda vo vlastnom mene a na vlastný účet, nevykonával priamo príkazy žalovaného 1/, a teda nemožno povedať, že konal za žalovaného 1/. Žalovaný 1/ preto nie je prevádzkovateľom dotknutého motorového vozidla a subjekt zodpovedný za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla.

2.1 K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalovaný 1/ uviedol, že ani žalovaný 1/ ani žalovaný 2/ nemôžu byť zaviazaní na úhradu požadovaného plnenia z dôvodov nepreukázania nároku zo strany žalobkyne, nakoľko žalovaný 1/ zotrval na tom, že jej skutkové tvrdenia nedávali dostatočný podklad na to, aby mohol uzavrieť, že došlo k zásahu v zmysle ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu z odvolacích dôvodov podľa § ods. 1 písm. h) CSP. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla v jeho druhom a štvrtom výroku o trovách konania. Súd pri rozhodovaní o trovách konania týkajúcich sa žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy aplikoval ust. § 255 ods. 1 a 2 CSP. Uvedený postup súdu hodnotí žalobkyňa ako nesprávny vychádzajúci z nesprávneho právneho posúdenia uplatneného nároku v podobe nemajetkovej ujmy. Výšku plnenia titulom nemajetkovej ujmy žalobkyne v čase podania žaloby žalobkyňa na začiatku sporu presne nepoznala a ani nemohla vedieť, keďže jeho výška závisela v plnej miere na úvahe súdu. V čase podania žaloby súdna prax nepoznala rozhodnutia, ktoré by priznávali nemajetkovú ujmu titulom povinného zmluvného poistenia u osôb, ktoré boli pri dopravnej nehode zranené, a teda nešlo o osoby pozostalé po obetiach dopravných nehôd. Vo všeobecnosti súdy priznávali nemajetkovú ujmu v rádovo vyšších sumách ako je súdom napokon priznaná v predmetnej veci v sume 5.000,- Eur. Rozsudky sa týkali poväčšine neoprávnených zásahov do osobnostných práv v oblasti občianskej cti a dôstojnosti. Žalobkyňa poukázala na znenie § 142 ods. 3 predchádzajúceho civilného procesného predpisu - Občianskeho súdneho poriadku a komentár k ustanoveniu § 255 Civilného sporového poriadku. V uvedenom bolo konštatované, že princíp vyjadrený v § 142 ods. 3 OSP bude uplatňovaný naďalej, a to na základe interpretácie všeobecného § 255 CSP v súlade s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 4 CSP, o čom svedčí dôvodová správa k CSP. Nová právna úprava nevyučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku, alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy. Podporne žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/100/2017, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017. Navrhla preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku o tom, že žalovaní 1/, 2/ majú nárok voči žalobkyňi na náhradu trov konania v rozsahu 80 % zmenil tak, že žalobkyňi prizná náhradu trov konania proti žalovaným 1/, 2/ v rozsahu 100 %.

1.1 Žalobkyňa taktiež namietala rozsudok súdu prvej inštancie v jeho štvrtom výroku a navrhla aplikáciu ust. § 257 Civilného sporového poriadku. K pomerom na jej strane zvýraznila, že je invalidnou dôchodkyňou s poklesom vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Podľa komplexného posudku ÚPSVaR Lučenec zo dňa 22.09.2014 je miera funkčnej poruchy žalobkyne 50 % a považuje sa za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s vážnymi sociálnymi dôsledkami. Všetko v príčinnej súvislosti s mnohopočetnými zraneniami žalobkyne, ktoré utrpela pri dopravnej nehode dňa 20.03.2014. Je odkázaná na osobnú asistenciu a pomoc, či už osobnej asistentky alebo príbuzných. Žalobkyňa má značne obmedzenú schopnosť vykonávať sebaobslužné úkony, prípravu stravy, upratovanie, a pod. Je presvedčená, že v súdnej veci v otázke náhrady trov konania voči žalovanému 2/ sú u nej dané okolnosti hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v jej ťažkom zdravotnom postihnutí, doživotnom zdravotnom handicape a odkázanosti na asistenta a napokon aj v jedinom príjme v podobe invalidného dôchodku. Plnenie, ktoré od žalovanej 2/ na základe dohody o urovaní v prípade sťaženia spoločenského uplatnenia a bolestného obdržala, má prioritne slúžiť k zmierneniu následkov mnohopočetných zranení a jej sťaženému uplatneniu v spoločenskom, kultúrnom, rodinnom a najmä

pracovnom živote. Preto navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. zmenil tak, že žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni neprizná.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie i žalovaný 2/ prostredníctvom právneho zástupcu s poukazom na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ CSP. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v I., II., III. a IV. výroku. Opätovne žalovaný 2/ rozporoval záver súdu prvej inštancie o pasívnej vecnej legitímácii žalovaného 2/. Má za to, že v ust. § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení zákonodarca taxatívne vymedzuje nároky, ktoré podliehajú poisťnému krytiu. Ako z obsahu označeného ustanovenia plynie, nemajetková ujma na osobnostných právach, ktorým bolo do ich osobnostných práv zasiahnuté zo strany porušovateľa sa v ňom nenachádza. Podľa právneho názoru žalovanej ide o kogentnú právnu normu, pričom má zato, že ani na základe analógie nemožno pojem škoda na zdraví rozširovať na nemajetkovú ujmu, ktorá je systematicky zaradená do prvej časti Občianskeho zákonníka. Žalovaný 2/ poukázal na obsah odôvodnenia uznesenia NS SR sp. zn. 4Cdo/168/2009. Ďalej uviedol, že v ustanovení § 2 Zákona o PZP sú vymedzené pojmy pre účely aplikácie tohto zákona, pričom pojem škoda v ňom nie je osobitne definovaný a jeho definíciu neobsahuje ani Občiansky zákonník. V občianskom zákonníku sa nachádza právna úprava spôsobu a rozsahu náhrady škody, ktorá okrem iného vymedzuje, čo sa pri škode na zdraví a usmrtení odškodňuje. Pokiaľ ide o nároky nemajetkovej povahy pri škode na zdraví sa odškodňuje bolesť poškodeného a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 Občianskeho zákonníka). Pri strate života sa výživou oprávneným osobám priznáva pozostalostná úrazová renta (§ 448 Občianskeho zákonníka) a uhrádzajú sa náklady spojené s pohrebom, prípadne s liečením (§ 449 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Keďže zákon o PZP pojem škoda na zdraví nevymedzuje osobitným spôsobom a nemá ani špeciálne ustanovenie čo s odškodňuje, treba takto vymedzenú škodu v Občianskom zákonníku stotožniť so škodou upravenou v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a/ Zákona o PZP. Z obsahu ustanovenia § 15 ods. 1 Zákona o PZP jednoznačne vyplýva, že zákonodarca umožňuje poškodenému uplatniť proti poisťovateľovi len taký nárok, ktorý je možné náležitým spôsobom preukázať. Zároveň žalovaný 2/ poukázal na odlišné stanovisko sudcu G. A. k rozhodnutiu II. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 847/2016. Žalovaný 2/ s poukazom na vyššie uvedené zastáva názor, že eurokonformný výklad nemožno uplatniť vtedy, ak by bol jeho výsledok v rozpore s platnou právnou úpravou (neexistencia legislatívneho ukotvenia náhrady nemajetkovej ujmy v Zákone o PZP). Vzhľadom na uvedené žalovaný 2/ popiera, že by bol v predmetnom konaní pasívne vecne legitímovaný. Ďalej žalovaný 2/ namieta, že sa súd nesprávne vysporiadal s argumentáciou žalovaného o nemožnosti súbehu nemajetkovej ujmy a náhrady škody na zdraví. Žalovaný 2/ v tomto smere nemôže súhlasiť s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí R1/2015, ktorým v konaní argumentovala žalobkyňa a na ktoré poukázal i súd prvej inštancie. Takýto záver NS SR nemožno označiť za správny, a to s poukazom na samotné znenie zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, na ktoré ustanovenie § 2 ods. 2, § 4 ods. 1 a § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. žalovaný poukázal. Rovnako poukázal i na dôvodovú správu k zákonu 437/2004 Z.z., z ktorej vyplýva napr.: „škoda na zdraví pri posúdení všetkých činností jedinca v živote nevyhnutne v sebe zahŕňa psychickú škodu, estetickú škodu, škodu v sexuálnej sfére, stratu pracovných príležitostí, pojmu schopnosti súťaživosti a schopnosti dosahovať zisk, stratu potešenia zo života, duševnú skleslosť, sklúčenosť, existenciálnu ujmu stratu životného komfortu, zníženie fyzickej a psychickej integrity...“. Opätovne žalovaný 2/ poukázal i na uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 426/2013. V tomto uznesení Ústavný súd SR vyslovil jednoznačný právny záver, že odškodnenie dôsledkov poškodenia zdravia aj v súkromnom a rodinnom živote prostredníctvom inštitútu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je ústavne konformný a akceptovateľný. Napriek tomu, že žalovaný 2/ v konaní niekoľkokrát poukazoval na predmetné rozhodnutie Ústavného súdu SR, súd sa s predmetným rozhodnutím v odôvodnení rozhodnutia vôbec nevysporiadal. Podľa názoru žalovaného 2/, všetky zásahy, ktorými žalobkyňa v konaní argumentuje, sú odškodniteľné v rámci náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, keďže ide generálne o nápravu následkov spôsobených poškodením zdravia, jeho liečením a odstraňovaním jeho následkov, ako aj o nápravu preukázateľne nepriaznivých následkov pre životné úkony žalobkyne, uspokojovanie jej životných a spoločenských potrieb, alebo na plnenie jej spoločenských úloh. Z uvedeného dôvodu, najmä na preukázanie, že žalobkyňou uplatnený nárok v tomto konaní už bol odškodnený prostredníctvom inštitútu sťaženia spoločenského uplatnenia, žalovaný 2/ navrhol do konania pripojiť spis Okresného súdu Banská Bystrica 11C/2/2018 za účelom, aby súd mohol porovnať na akom skutkovom základe si žalobkyňa uplatňovala nárok na bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia a zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a na akom skutkovom základe si teraz uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v tomto konaní.

Žalovaný 2/ má zato, že žalobkyňa si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v tomto konaní uplatňuje na totožnom skutkovom základe, ako si uplatňovala nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia v konaní vedenom Okresným súdom Banská Bystrica pod sp.zn. 11C/2/2019, čo nemôže pred súdom obstať, pretože by išlo o porušenie zásady ne bis in idem. Pokiaľ okresný súd nepripojil žalovaným označený spis s odôvodnením, že to nepovažuje za potrebné, žalovaný 2/ má zato, že takýmto postupom súdu došlo k porušeniu práva žalovaného 2/ na spravodlivý súdny proces, pretože vykonaním predmetného dôkazu by celkom zjavne vyšlo najavo, že žalobkyňa si svoj nárok uplatňuje duplicitne.

4.1 Žalovaný 2/ tiež namietal, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sa musí rovnako ako nárok na náhradu škody premlčať za 2 roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode, resp. o ujme a o tom, kto za ňu zodpovedá. Ak totiž súd subsumoval nemajetkovú ujmu pod škodu, resp. škodu na zdraví v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ Zákona o PZP, žalovaný 2/ je toto názoru, že na oba tieto inštitúty sa bude vzťahovať rovnaká premlčacia doba, a to konkrétne premlčacia doba upravená v ustanovení § 106 Občianskeho zákonníka. Použitie predmetného ustanovenia na premlčanie nárokov, ktoré sú kryté z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla predpokladá aj ustanovenie § 15 ods. 2 Zákona o PZP, ktoré priamo odkazuje na toto ustanovenie. Bolo by contra legem, keby súdy nemajetkovú ujmu na účely Zákona o PZP podradili pod škodu na zdraví (ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ Zákona o PZP), avšak v prípade premlčania by na uvedené inštitúty aplikovali rozdielnu dĺžku premlčacej doby. Ak raz súd vysloví záver o tom, že nemajetková ujma je krytá poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, musí sa pri aplikácii premlčacej doby pri oboch týchto inštitútoch riadiť rovnakým ustanovením, a to § 106 Občianskeho zákonníka. Rovnaký názor a teda, že nemajetková ujma sa na účely zákona o PZP považuje za škodu, vyslovil aj Krajský súd v Žiline, a to v rozsudku sp. zn. 8Co/106/2018, v ktorom sa stotožnil názorom poisťovne, že nemajetková ujma je škodou na účely Zákona o PZP, ale na strane druhej na tento nárok aplikovať premlčanie vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy. Z uvedeného dôvodu krajský súd aplikoval na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá sa na účely Zákona o PZP považuje za škodu, subjektívnu dvojročnú premlčaciu dobu v zmysle ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Následne sa k predmetnému právnomu názoru priklonil i Krajský súd v Trenčíne, ktorý v rozsudku sp. zn. 19Co/24/2020 uviedol, že sa stotožňuje s posúdením počiatku i plynutia premlčacej doby uvedenej súdom prvej inštancie, keď vychádzal z ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka a § 15 ods. 1 zákona č. 381/1. Konajúci súd sa však vôbec nevyssporiadal s argumentáciou žalovanej ohľadne premlčania uplatneného nároku žalobkyne, pričom v odôvodnení rozhodnutia len stroho odkázal na ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka, kde je upravená všeobecná premlčacia doba. V danom prípade ide o osobitný prípad náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá má byť na základe extenzívneho výkladu pojmu škoda na zdraví hrazená z povinného zmluvného poistenia, z ktorého dôvodu je pri posudzovaní premlčania tohto nároku potrebné vychádzať z osobitnej právnej úpravy (§ 15 ods. 2 Zákona o PZP). Preto má žalovaný 2/ zato, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku premlčania. Žalovaný 2/ namietol i výšku priznanej nemajetkovej ujmy, ktorá je podľa jeho názoru neprimerane vysoká, a to aj s poukazom už na vyplatené poistné plnenie, ale tiež s poukazom na viaceré súdne rozhodnutia, na ktoré v odôvodnení poukázal aj súd prvej inštancie. Uvedené súdom označené rozhodnutia sa zaoberali otázkou priznania nemajetkovej ujmy pozostalým po obetiach dopravných nehôd, pričom v prejednávanej spore nejde o takýto prípad. Súdom nemôže stotožňovať ujmu vzniknutú preživšiemu po dopravnej nehode s ujmu, ktorá vznikla pozostalému po obeti dopravnej nehody, pretože ide o dva rozdielne zásahy, ktorých intenzita sa nemôže porovnávať. Žalovanému 2/ sa javí tiež, že rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné, pretože súd riadne neodôvodnil ním priznanú výšku nemajetkovej ujmy. Žalovaný 2/ taktiež namietal i priznanie nároku na náhradu škody vo výške 212,60 Eur, keď z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé z čoho súd pri rozhodovaní vychádzal, za ktoré konkrétne lieky resp. liečebné pomôcky priznal žalovanej náhradu škody, z čoho mal preukázanú výšku nákladov za jednotlivé lieky, z akého dôkazu mal preukázané, že vynaložené liečebné náklady boli objektívne a smerovali k zlepšeniu zdravotného stavu žalobkyne, resp. že boli vynaložené v súvislosti s poškodeniami zdravia, ktoré mali žalobkyňu vzniknúť. Navrhol preto, aby odvolací súd rozhodujúci sám rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobkyne zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. K odvolaniu žalovaného 2/ sa podaním zo dňa 18.11.2022 vyjadril žalovaný 1/. Uviedol, že sa stotožňuje s tvrdeniami uvedenými zo strany žalovaného 2/ v odvolaní, v zmysle ktorých žalobkyňa relevantne nepreukázala ňou v konaní uplatnený nárok s poukazom na príslušné ustanovenia právnych predpisov, z ktorého jednoznačne vyplýva, že zákonodarca umožňuje poškodenému uplatniť len taký

nárok, ktorý je možné náležitým spôsobom preukázať. Žalovaný 1/ opätovne poukázal na to, že v súvislosti s posudzovaním otázky či náhrada nemajetkovej ujmy má byť pokrytá povinným zmluvným poistením, táto síce bola v minulosti súdmi riešená, avšak ustálená rozhodovacia prax súdov v rámci SR má otázku ohľadne priznania nároku na nemajetkovú ujmu pozostalým po usmrtených obetiach dopravných nehôd v súvislosti s diskusiou na tému krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu a tzv. pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi za vyriešenú a zatiaľ nijakým iným rozhodnutím neprekonanú. Žalovaný 1/ sa stotožnil s tvrdeniami žalovaného 2/ i v tom zmysle, že všetky zásahy, ktorými žalobkyňa v tomto konaní argumentuje už boli odškodnené v rámci náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Opätovne žalovaný 1/ uviedol, že v predmetnom konaní sa súd nevysporiadal, resp. nedostatočne odôvodnil z čoho pri rozhodovaní vychádzal, z čoho mal preukázanú výšku nákladov za jednotlivé lieky, z akého dôkazu mal preukázané, že vynaložené liečebné náklady boli objektívne a smerovali k zlepšeniu zdravotného stavu. Odkázal i na žalovaným 2/ vznesenú námietku premlčania a zotrval v ďalšom na obsahu odvolania a svojho pôvodného odvolacieho návrhu.

6. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný 1/ a opätovne uviedol, že zotráva na svojich skutkových tvrdeniach a právnej argumentácii obsiahnutej v konaní pred súdom prvej inštancie a v podanom odvolaní. Plne sa stotožnil s názorom konajúceho súdu čo do posúdenia existencie nároku na náhradu trov konania nie však samotnej výšky, nakoľko v časti, kde sa žalobkyňa domáhala nároku z titulu nemajetkovej ujmy bola žalobkyňa úspešná v rozsahu 10 % a žalovaný 1/, 2/ boli úspešní v rozsahu 90%, teda úspech žalovaných v prvom a druhom rade predstavuje 80 %. Vzhľadom na to, že tvrdenia a argumentáciu týkajúcu sa žalobkyňou uplatneného nároku, žalovaný 1/ relevantne poprel a svoje tvrdenia riadne preukázal. Žalovaný trvá na tom, aby mu bola priznaná náhrada trov konania v celom rozsahu. Je tiež nutné prihliadnuť na to, že to bola práve žalobkyňa, ktorá iniciovala súdne konanie vo vzťahu k úpadcovi KOVOD, a.s., ktorému v dôsledku účasti v predmetnom konaní preukázateľne vznikli náklady na právne zastúpenie, a teda tieto vznikli výlučne na základe úkonov žalobkyne. Preto je práve žalobkyňa tá, ktorá by mala vzniknuté trovy nahradiť.

7. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný 2/ prostredníctvom právneho zástupcu. Uviedol, že má zato, že odvolanie žalobkyne bolo okresnému súdu doručené po uplynutí 15 dňovej lehoty na podanie odvolania a preto je potrebné odvolanie žalobkyne odmietnuť ako oneskorene podané. V prípade, že tak odvolací súd neučiní, žalovaný nepovažuje odvolanie žalobkyne za dôvodné.

8. K odvolaniu žalovaného 2/ sa vyjadrila žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu, opätovne poukázala na rozsudok NS SR 6Mcdo 1/2016, ktorým bola skoršia ustálená rozhodovacia prax prekonaná a kde najvyššia súdna autorita vyslovila právny názor totožný s názorom presadzovaným v prejednávanej veci. Rozsudok Najvyššieho súdu SR bol na zasadnutí občianskoprávneho kolégia NS SR schválený na uverejnenie v Zbierke stanovísk. Preto otázku pasívnej vecnej legitímácie má žalobkyňa za vyriešenú a odvolanie žalovaného, kde nedostatok pasívnej vecnej legitímácie namieta, považuje za nedôvodné. Pokiaľ žalovaný 2/ namieta nemožnosť súbehu nemajetkovej ujmy s náhradou škody na zdraví, keď ho označil ako nesprávny záver prijatý v rozhodnutí NS SR R1/2015, podľa názoru žalobkyne je práve uvedené rozhodnutie odrazom rešpektovania princípu právnej istoty zvýrazneného v čl. 2 ods. 2 CSP. Zároveň v Zbierke stanovísk žalobkyňa nezaznamenala ďalšie rozhodnutie, ktoré by sa prikláňalo k názoru prezentovanému v tomto rozhodnutí čo znamená, že nenastal dôvod pre odklon od tohto judikátu. Súdy toto rozhodnutie vo svojej rozhodovacej praxi plne rešpektujú. Ďalej uviedla, že používajúc argumentáciu najvyšších súdnych autorít pri odôvodňovaní nemajetkovej ujmy pozostalým za stratu ich blízkych osôb niet podľa žalobkyne rozumného dôvodu, aby podobné právne úvahy nemali byť aplikovateľné aj na zásah do jej osobnostných práv vplyvom dopravnej nehody, ktorú nezavinila, resp. na vzniku dopravnej nehody nemala žiadnu spoluúčasť. Komplexným vyhodnotením a posúdením obsahov výpovedí jednak žalobkyne, ako aj v konaní vystupujúcich svedkov, je možné jednoznačne podľa žalobkyne uviesť, že v konaní bolo z týchto výpovedí dostatočne zrejmé, že žalobkyňa v dôsledku dopravnej nehody pociťuje okrem fyzickej bolesti a bolesti v psychickej sfére svojej osobnosti, je to predovšetkým nostalgia za minulým životom, smútok za životom, ktorý už nebude môcť prežívať, podľa svedkov aj strata životného optimizmu a entuziazmu, teda strata radosti zo života. O uvedenom vypovedal i svedok - brat žalobkyne, svedkyňa B., svedok G.. Za pasívnu oblasť súkromného života možno označiť tú osobnostnú sféru, ktorá je imanentná v samotnej ľudskosti ako je predovšetkým ľudská dôstojnosť, osobná česť, dobré meno, ale aj vnútorná potreba sociálneho kontaktu a sociálneho

začlenenia. Život žalobkyne v rámci jej súkromia či rodinného života a najmä práva na ochranu zdravia už nikdy nebude taký ako pred nehodou. Jej smútok nebude možné nikdy zmierniť priznaním akejkoľvek nemajetkovej ujmy. Sama by vymenila všetky peniaze sveta za zdravú ruku, no jediným právom aprobovaným prostriedkom ochrany dotknutých a porušených osobnostných práv je v danom prípade predmetná satisfakčná žaloba. Pokiaľ žalovaný 2/, ako strana sporu v konaní, navrhol pripojenie celého spisu vo veci konania a bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia, bolo jeho procesnou povinnosťou ako strany sporu v konaní, označiť včas konkrétne listiny z predmetného spisu a tieto aj súdu včas predložiť, nakoľko celý súdny spis nie je spôsobilý byť sám o sebe dôkazom, len jeho vybrané časti, ktoré by mali relevantný význam pre prebiehajúce konanie.

Žalobkyňa sa napokon vyjadrila i k otázke premlčania poukazom na rozhodnutie NS SR sp.zn. 2 Cdo194/2011 publikované ako judikát R 58/2014, kde Najvyšší súd SR okrem iného ustálil i to, že začiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť, alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Preto žalobkyňa navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny, s výnimkou výrokov II. a IV., ktoré odvolaním žalobkyňa napadla.

9. K vyjadreniu žalovaného 2/ a žalovaného 1/ sa žalobkyňa vyjadrila podaním zo dňa 06.02.2023. Uviedla, že pokiaľ žalovaný 1/ namieta, že mu v konaní preukázateľne vznikli náklady na právne zastúpenie a tieto vznikli výlučne a len na základe úkonov žalobkyne, žalobkyňa poukázala na to, že súd svojím rozsudkom rozhodol o tom, že do osobnostných práv žalobkyne bolo zasiahnuté a žalovaných zaviazal k úhrade nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa bola tak čo do základu uplatneného nároku úspešná a preukázala dôvodnosť svojej žaloby. K vyjadreniu žalovaného 2/ žalobkyňa uviedla, že právnomu zástupcovi žalobkyne bol rozsudok súdu prvej inštancie doručený dňa 02.09.2022 a odvolanie bolo súdu doručené a zaevidované dňa 16.09.2022. Z uvedeného vyplýva, že odvolanie žalobkyne bolo podané včas a niet zákonného dôvodu pre jeho odmietnutie.

10. K vyjadreniu žalobkyne sa dňa 08.02.2023 vyjadril žalovaný 1/. Uviedol, že i napriek stanovisku žalobkyne, žalovaný 1/ naďalej vníma súbeh nemajetkovej ujmy a náhrady škody na zdraví odlišne, nestotožňuje sa s názorom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/14/2020 zo dňa 22.09.2020, ktorý svoje myšlienkové pochody a závery založil len na prevzatí právneho názoru Najvyššieho súdu SR, na ktorý vo svojom rozhodnutí priamo poukázal, pričom sa vôbec nevysporiadal s argumentáciou žalovanej a vôbec nereflektoval ani na žalovanou uvádzané uznesenie Ústavného súdu I.ÚS 426/2014. Žalovaný 1/ zvýraznil, že závery Najvyššieho súdu SR vyslovené v aplikovanom rozhodnutí nie sú správne. Žalovaná sa domnieva, že prezentované útrapy žalobkyne v oblasti fyzickej aj psychickej, zásahy do jej telesnej integrity, do jej rodinného a súkromného života boli odškodnené v rámci náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne v konaní vedenom Okresným súdom Banská Bystrica pod sp.zn. 11C/2/2019, kde napokon žalovaná uhradila žalobkyňi po vzájomnej dohode sumu spolu 66.803,- Eur, a to titulom bolestného 7.114,- Eur za sťaženie spoločenského uplatnenia – somatická časť 30.461,- Eur, sťaženie spoločenského uplatnenia – psychiatrická časť 14.228,- Eur a zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia 15.000,- Eur. Podľa názoru žalovaného 1/ si žalobkyňa nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v tomto konaní uplatňuje na totožnom skutkovom základe, ako si uplatňovala nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, čo nemôže pred súdom obstať, pretože by išlo o porušenie zásady ne bis in idem. Na svojom stanovisku a odvolacej argumentácii zotrval žalovaný 1/ i čo sa týka dĺžky a začiatku plynutia premlčacej doby.

11. K vyjadreniu žalobkyne a vyjadreniu žalovaného 2/ zo dňa 08.02.2023 a žalobkyne zo dňa 06.02.2023 sa vyjadril žalovaný 1/ podaním zo dňa 21.03.2023 prostredníctvom právneho zástupcu. Uviedol, že žalobkyňa uplatnila svoj nárok i v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 11C/2/2019 na totožnom skutkovom základe, pričom v tomto pristúpila k späťvzatiu žaloby v celom rozsahu z dôvodu, že žalovaný 2/ v priebehu konania plnil. K späťvzatiu žaloby došlo výlučne v dôsledku úkonov žalobkyne, pričom i v tomto žalovaného 1/, resp. jeho účasťou v konaní objektívne vznikli trovy, ktoré by inak nemusel a nebol nútený vynaložiť. Žalovaný 1/ zvýraznil, že nebol prizvaný k mimosúdnyh rokovaniach. Zotrval na závere, že nie je daná jeho pasívna vecná legitimácia v súvislosti so samotným vedením motorového vozidla, ktorým mala byť žalobkyňi spôsobená ujma na zdraví. K vyjadreniu žalovaného 2/ žalovaný 1/ uviedol, že žalobkyňa relevantne nepreukázala ňou v konaní uplatnený nárok s poukazom na príslušné ustanovenia právnych predpisov, z ktorého jednoznačne

vyplýva, že zákonodarca umožňuje poškodenému uplatniť len taký nárok, ktorý je možné náležitým spôsobom preukázať.

12. K vyjadreniu žalovaného 2/ sa vyjadrila žalobkyňa podaním zo dňa 23.03.2023. Vo vzťahu k otázke pasívnej vecnej legitímácie uviedla, že predložila rozsiahlu písomnú argumentáciu v konaní a napokon ju nespochybnil ani odvolací súd vo svojom skoršom zrušujúcom uznesení. Žalovaná vo svojom vyjadrení neposkytla žiadne nové argumenty, na ktoré by už žalobkyňa v priebehu konania písomne nereagovala. Závery žalovaného 2/ o tom, že útrapy žalobkyne v oblasti fyzickej aj psychickej, ako aj zásahy do jej telesnej integrity, do jej rodinného a súkromného života, ako odškodné v rámci náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, hodnotí žalobkyňa ako nesprávne, nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní.

13. Žalobkyňa sa podaním zo dňa 12.04. 2023 vyjadrila k vyjadreniu žalovaného 1/ zo dňa 21.03.2023. V časti argumentácie žalovaného 1/, ktorá sa venuje nedôvodnosti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, sa žalobkyňa nepovažovala za potrebné vyjadriť; žalobkyňa logicky nemohla iniciovať mimosúdne rokovania so žalovaným 1/ z dôvodu predĺženia a úpadku žalovaného 1/ v dôsledku vyhláseného konkurzu. Uvedené nič nemení, že žalovaný je pasívne vecne legitimovaný z dôvodu tzv. nepravej pasívnej solidarity, kde bolo žalobkyňi plnené viac ako 2/3 uplatneného nároku, a preto o jej procesnom úspechu nemôže byť pochyb. Rovnako aj v prebiehajúcom konaní je žalovaný pasívne vecne legitimovaný, v základe uplatneného nároku bola žalobkyňa úspešná. Skutočnosť, že podala žalobu i voči žalovanému 1/ jej nemôže byť na ujmu, ak žalovaný 1/ je pasívne legitimovaným subjektom a žalobkyňa v snahe dôsledne uplatňovať svoje nároky označila na strane žalovanej oba pasívne legitimované subjekty. Záverom opätovne žalobkyňa k argumentácii žalovaného 1/ ohľadom premlčania poukázala na právne vety obsiahnuté uznesením NS SR sp.zn. 7Cdo252/2021 zverejnenom v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov v SR pod 2/2022, z ktorého vyplýva, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom je nárokom hrazeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. a premlčacia doba na jeho uplatnenie začína plynúť rok po poistnej udalosti.

14. Vyjadrenie žalobkyne bolo doručované žalovanému 1/ a žalovanému 2/ na vedomie.

15. V dôsledku podaného odvolania žalobkyne, žalovaného 1/ ako aj žalovaného 2/ krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil v napadnutom meritórnom prvom a treťom výroku a v závislom druhom a štvrtom výroku o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie zmenil postupom podľa § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

16. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

18. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

19. Na základe podaného odvolania žalovaného 1/ a 2/ tak v rozsahu podaných odvolaní v zmysle § 379 CSP a dôvodov podaných odvolaní podľa § 380 CSP po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. S prihliadnutím na rozsah odvolania žalobkyne a odvolacie dôvody žalovaných uvedené v ich odvolaniach, pri viazanosti odvolacími dôvodmi podľa § 380 ods. 1, CSP odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolanie žalovaného 1/ a odvolanie žalované 2/ dôvodné nie je. Odvolací súd sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie vysloveným v napadnutom

rozhodnutí vo veci samej ako aj s jeho dôvodmi stotožňuje a na tieto poukazuje, pričom odvolací súd zároveň konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia vo veci samej. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil žiadne vady konania, v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok; čo sa týka preskúmania veci samej odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby dospel k správnym skutkovým a právnym záverom a rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie je správne.

20. Nad rámec uvedeného, reagujúc na jednotlivé odvolacie námietky odvolateľov, odvolací súd uvádza k veci nasledovné: Žalobkyňa sa v prejednávanej veci domáhala náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej jej škodcom pri dopravnej nehode, ktorý pri dopravnej nehode viedol motorové vozidlo patriace žalovanému 1/ (toho času v konkurze zastúpený správcom konkurznej podstaty) a od žalovaného 2/, u ktorého bolo vozidlo povinne zmluvne poistené a to na základe § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom (ďalej aj len „Zákon o povinnom zmluvnom poistení“). V predchádzajúcom priebehu konania súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom vo veci samej žalobu žalobkyne zamietol, pričom v dôsledku podaného odvolania o veci rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, ktorý uznesením č.k. 14Co/14/2020 – 331 zo dňa 22.12.2020 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom vo veci vyslovil právny názor k zásadným, v odvolacom konaní namietaným právnym otázkam.

21. Od skôr vyslovených záverov, týkajúcich sa zásadných právnych otázok, odvolací súd nemá dôvod odkloniť sa ani pri opätovnom posúdení prejednávanej veci, reagujúc na jednotlivé odvolacie námietky odvolateľov.

22. Už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie poskytol výklad pojmu „škoda“ i s poukazom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-22/12 z 24.10.2013 Haasová/Petrík/Holingová. Uvedeným rozhodnutím Súdneho dvora a následne i rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6Mdo1/2016 bolo ustálené, že pojem škoda v sebe zahŕňa i nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Uvedeným vymedzením pojmu „škoda“, zahŕňajúcemu i kategóriu „nemajetkovej ujmy“ sa súd prvej inštancie podrobne a detailne zaoberal už v poradí prvom rozsudku vo veci zo dňa 16. 07. 2019, s ktorým záverom sa odvolací súd, konajúci v poradí prvom odvolacom konaní, stotožnil a uvedené právne posúdenia vyhodnotil, s prihliadnutím na existujúcu judikatúru súdnych autorít, ako správne. Od uvedeného záveru sa odvolací súd nemá dôvod odkloniť ani pri opätovnom prejednaní veci a pre zvýraznenie jednotného posúdenia uvedenej právnej otázky Najvyšším súdom Slovenskej republiky a tiež Ústavným súdom Slovenskej republiky, opätovne poukazuje na uznesenie sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11. 10. 2016, v ktorom bolo konštatované, že „pojem škoda používaný v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľným extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na tému krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a taktiež takzvanej pasívnej legitímácie povinných zmluvných povinností v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.“

23. Pokiaľ teda súd prvej inštancie v prejednávanej veci konštatoval, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné subsumovať pod nárok poškodeného vyplývajúci z ustanovení § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z., v tejto časti je právne posúdenie dôvodnosti základu nároku súdom prvej inštancie správne. Rovnako už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí odvolací súd vyslovil právny názor, že ustálená judikatúra európskeho súdneho dvora v tejto otázke a tiež judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa vzťahuje nie len na pozostalých obetí usmrtených v dôsledku dopravných nehôd, keď odvolací súd uviedol, že uvedená imateriálna ujma rovnako môže vzniknúť vo sfére osoby priamo poškodenéj, priamo dotknutej dopravnou nehodou, a teda osoby prežívšej, keď táto ujma má iný charakter útrap, ktoré zasahujú do osobnej sféry poškodeného jedinca, odrážajú tiež vnútorné prežívanie následkov dopravnej nehody v podobe psychických traum, prežitých útrap, sťažujú

a negatívne ovplyvňujú kvalitu jeho ďalšieho života a dôvodne ju dotknutá osoba pociťuje ako ujmu utrpenú v dôsledku dopravnej nehody. Práve u dotknutej osoby je dôvodné konštatovať, že v dôsledku následkov dopravnej nehody môže utpieť dôstojnosť a dochádza k zásahom a negatívnym zmenám v jej súkromnom a rodinnom živote, ktoré zásahy a ich dôsledky sú imateriálnej povahy.

24. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že žalobkyňa žalobu vo veci samej v súdenom prípade odôvodňovala popisom následkov prežitej dopravnej nehody na jej ďalší život, jeho kvalitu a zásahom následkov dopravnej nehody do svojich osobnostných práv, do svojej osobnej integrity, súkromného života keď o. i. tvrdila, že následky dopravnej nehody mali charakter zníženia jej dôstojnosti ako osoby priamo poškodenej dopravnou nehodou. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ je dosiahnuť vyváženosť medzi ujmu na hodnotách ľudskej dôstojnosti a jej konkrétnym finančným vyjadrením s cieľom zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúčinnejšiu občianskoprávnú ochranu osobnosti. Nemajetkovou ujmu v zmysle ust. § 13 ods. 2 OZ je taká ujma, ktorá sa premieňa do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa teda bezprostredne nepremieňa do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba ju preto dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje napr. podľa ust. § 444 OZ ako škoda na zdraví (bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia). Zmyslom náhrady ujmy podľa § 444 OZ je poskytnúť relatívnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, liečenia alebo odstraňovania následkov alebo ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojeného jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia).

25. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 ods. 2 OZ je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnejšiu občianskoprávnú ochranu osobnosti fyzickej osoby. Jednou z prvoradých hodnôt osobnosti každej fyzickej ako celku je život, zdravie, telesná integrita každého jedného jednotlivca a jeho nedotknuteľnosti. Občiansky zákonník určuje zdravie a život a tým celé telo ako základné hodnoty osobnosti každej osoby a uvedeným poskytuje ochranu. Obsahom práva na telesnú integritu je všeobecný zákaz neoprávnených zásahov občianskoprávnymi subjektmi do telesnej integrity osoby, na ktorú sa toto právo vzťahuje. Právo na ochranu osobnosti je svojbytným a samostatným nárokom, ktorému Občiansky zákonník poskytuje osobitnú ochranu, a preto uplatnenie práva na náhradu škody nedoplňuje, nerozširuje ani nenahrádza uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti. Právna teória označuje neoprávnený zásah do zdravia fyzickej osoby v rámci ochrany osobnosti pojmom „nemajetková ujma“. Pod týmto pojmom však nemožno rozumieť škodu na zdraví, ktorá je pojmovo samostatná a systematicky aj legislatívno-technicky odlišne upravená. Nemajetková ujma vzniká v dôsledku porušenia právnej povinnosti v inej než majetkovej sfére fyzickej osoby. Obsah nemajetkovej ujmy nie je právnym poriadkom exaktne vymedzený, vyplýva však z povahy tohto práva, že tento obsah musí byť iný, než majetkový. Nie je možné stotožniť právo na náhradu škody na zdraví a právo na náhradu nemajetkovej ujmy v prípade zásahu do osobnostnej sféry dotýkajúcej sa zdravia, či súkromia alebo rodinných, citových vzťahov fyzickej osoby.

26. Z koncepcie právnej úpravy, ktorá rozlišuje medzi inštitútom ochrany osobnosti a náhrady škody vyplýva, že nároky majúce základ v týchto inštitútoch sú samostatné a vzájomne nezávislé - zároveň je potrebné podotknúť, že každý z týchto inštitútov poskytuje ochranu iným zložkám v rámci duševnej integrity jednotlivca. Právo na ochranu osobnosti primárne poskytuje ochranu pred zásahmi do psychicko-morálnej integrity osoby, pričom právo na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia poskytuje prevažne ochranu pri zásahoch do fyzickej integrity jednotlivca. Tieto nároky sledujú ochranu u rôznych záujmov je preto potrebné považovať za rovnocenné a samostatné. Nie je možné vylúčiť, že jedným konaním budú súčasne naplnené predpoklady zodpovednosti za zásah do osobnostných práv ako aj podmienky na náhradu škody. V tejto otázke odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR 7Cdo/65/2013 zo dňa 28. 05. 2014, zverejnený v Zbierke rozhodnutí NS SR ako R 1/2015 ktorým bolo vyslovené, že ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a

pri ich posudzovaní mať na zreteli nie len odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje.

Práve uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR konštatovalo i ďalší zásadný záver, podľa ktorého: „Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom postení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného“.

V predmetnom rozhodnutí Najvyšší súd uviedol tiež, že úprava odškodnenia ujmy na zdraví fyzickej osoby zahŕňa v sebe i ochranu dôstojnosti osoby dotknutej neoprávneným zásahom i právo na súkromný a rodinný život, pričom uvedené nemá oporu v platnej právnej úprave odškodnenia ujmy na zdraví. Z ustanovenia § 2 ods. 1, § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z.z. je potrebné vyvodiť, že zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z nich, ani zo zásad na hodnotenie bolesti (§ 9 zákona č. 437/2004 Z.z.), zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 10 zákona č. 437/2004 Z.z.), ale ani zo sadzieb bodového hodnotenia (Príloha 1 zákona č. 437/2004 Z.z.) nevyplýva, že by sa náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieťa do osobnostnej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. S prihliadnutím na to nie je opodstatnený záver odvolacieho súdu, v zmysle ktorého preskúmvanej veci bolo potrebné uplatniť zásadu ne bis in idem.

Odvolací súd zdôrazňuje, že uvedený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 65/2013 bol zverejnený v Zbierke ako R 1/2015 a preto vytvára judikatúru najvyššej súdnej autority, na ktorú v zmysle so zásadou právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, prihliada i odvolací súd pri svojej rozhodovacej činnosti. I v zmysle rozhodnutia NS SR sp. zn. 9Cdo/161/2022 „ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovanú vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. V zmysle judikátu R 71/2018 do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I. II a IV SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986“.

Polemiku o správnosti rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a odvolaciu námietku žalovaného 2/ v zmysle „žalovaná v tomto smere nemôže súhlasiť ani s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), prezentovaným v rozhodnutí, ktoré bolo zverejnené v zbierke stanovísk pod č. R 1/2015, ktorým v konaní argumentovala žalobkyňa a na ktoré v odôvodnení poukazuje súd prvej inštancie“, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Samotný nesúhlas či nestotožnenie sa odvolateľa so závermi vyslovenými v judikáte najvyššieho súdu k určitej právnej otázke z ním uvádzaných dôvodov, nepredstavuje účinnú odvolaciu obranu. Odvolací súd sám dospel k záveru, že následky dopravnej nehody môžu predstavovať jednak zásah do osobnostných práv fyzickej osoby a zároveň zakladať nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom uvedené predstavujú dva samostatné nároky existujúce v súbehu, vzhľadom na rozdielnosť práv, ktorým je poskytovaná ochrana, preto odvolací súd nemal dôvod odkloniť sa od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

27. Vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, zrušujúcom uznesení, odvolací súd usmernil súd prvej inštancie, aby sa v ďalšom konaní zameril na argumentáciu žalobkyne o tom, akým spôsobom dopravná nehoda a predovšetkým jej následky zasiahli do osobnostných práv žalobkyne v podobe neoprávneného zásahu do jej dôstojnosti, súkromia, alebo rodinného života žalobkyne. Po zrušení a vrátení veci sa súd prvej inštancie právnym názorom a poskytnutým usmernením odvolacieho súdu riadil dôsledne, dokazovanie v tomto rozsahu vykonal, keď k uvedenej otázke vyslúchol svedkov – brata žalobkyne, asistentku žalobkyne, ktorí vypovedali o správaní žalobkyne, jej prejavoch v bežnom živote, kvalite jej

života, o tom aké má žalobkyňa možnosti naplňovať svoje záľuby, žiť naplnený život podľa vlastných predstáv. Súd v konaní vyslúchol i samotnú žalobkyňu, ktorá jediná môže subjektívne prežívanie a pocity, spôsob a intenzitu zásahu následkov dopravnej nehody do jej osobného, rodinného života najpriliehavejšie vyjadriť. Súd prvej inštancie uvedenému vyhodnoteniu dokazovania venoval odseky 53. a 54. odôvodnenia rozsudku, z ktorých je zrejma zmena v kvalite života žalobkyne pred dopravnou nehodou ako aj po nej, keď súd prvej inštancie zistil a konštatoval, že žalobkyňa bola v čase pred dopravnou nehodou osobou veselou, aktívnou, pracovne, spoločensky, ale aj kultúrne angažovanou, ochotnou pomôcť nie len rodine, ale aj blízkeho okoliu, pričom mala svoje záľuby, koníčky, ktoré naplňala najmä po rozvedení manželstva. Po dopravnej nehode a utrpenom úraze u žalobkyne pretrvávajú pocity smútku, melanchólie spolu s obavami o ďalší život alebo budúcnosť s tým, že je obmedzená vo svojom pracovnom, rodinnom, spoločenskom živote, v dôsledku utrpeného úrazu potrebuje pomoc iných ľudí, na ktorých je čiastočne odkázaná.

28. Pokiaľ v podanom odvolaní žalovaný 1/ namieta, že súd prvej inštancie nepripojil rozsudok, resp. súdny spis vo veci vedenej Okresným súdom Banská Bystrica sp. zn. 11C/2/2019, v ktorom žalobkyňa uplatnila nároky titulom bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, odvolací súd uvedenú odvoláciu námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

Súd prvej inštancie v prejednávanej veci posudzoval danosť a intenzitu zásahov do osobnostných práv žalobkyne, v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka, ktoré zároveň nie sú totožné a neprekývajú sa s nárokmi a kategóriami, ktoré sú odškodňované v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1, § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z.z. Z uvedených dôvodov preto ani nemožno prisvedčiť ako dôvodnej odvolacej námietke žalovaného 2/ o tom, že prisúdením nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v predmetnej veci došlo k duplicitnému priznaniu práva, keď predmetným rozhodnutím vo veci samej (odvolaním napadnutým rozsudkom) bol žalobkyňi kompenzovaný zásah do iných oblastí osobnostných práv, než ktoré pokrýva zákon č. 437/2007 Z.z. a v konaní o nároku na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia neboli posudzované (na uvedené nebol dôvod) a ani kompenzované zásahy do dôstojnosti žalovanej, do jej súkromného života, rodinného života, keď pri hodnotení nároku na náhradu za bolesť sa prihliada na rozsah a spôsob poškodenia na zdraví, jeho závažnosť, náročnosť liečenia a prípadne vzniknuté zdravotné komplikácie. Pri uvedenom nároku, resp. nárokoch na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sa tak uvažuje o náhrade za somatické následky poškodenia fyzickej integrity človeka, jeho zdravia a bolesť a traumy spojené s liečením, prípadne následky na zdraví pretrvávajúce po dopravnej nehode. Pocity straty dôstojnosti v dôsledku následkov úrazu, obmedzenie možnosti v partnerskom, či rodinnom živote, strata entuziazmu a vôle znovuzapojenia sa do aktívneho spôsobu života však podľa ustanovení zákona č. 437/2004 Z.z. odškodňované a ani posudzované neboli, preto nemožno hovoriť o duplicitne uplatňovanom či priznanom nároku.

Konajúci súd v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy zásahy následkov dopravnej nehody do života žalobkyne neposudzoval zo somatickej stránky, tak ako je to účelom ustanovení zákona č. 437/2004 Z.z., ale výsostne ako osobnostné právo každej fyzickej osoby prežiť život v čo najlepšej kvalite, bez akéhokoľvek vynúteného obmedzenia a podľa svojich predstáv. Preto pokiaľ mal súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania (svedeckými výpoveďami a výpoveďou žalobkyne) preukázané zníženie kvality života žalobkyne v zmysle jej súkromného a rodinného života, nebolo pochybením súdu prvej inštancie, pokiaľ nepovažoval za potrebné pripojiť spis vedený Okresným súdom Banská Bystrica, v ktorom žalobkyňa uplatňovala bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia a zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. V prejednávanej veci konajúci súd zistil, že žalobkyňi po dopravnej nehode zostala nefunkčná horná končatina. Okrem toho, že v tej súvislosti je žalobkyne nesebestačná a pri niektorých úkonoch je odkázaná na pomoc tretích osôb, uvedené postihnutie spôsobuje žalobkyne útrapy, ostych pred cudzími ľuďmi, žalobkyňa prežívala a dosiaľ prežíva strach z reakcie spoločnosti na jeho vzťah, na jej handicap, obavy zo znevažovania, či výsmechu. Z uvedených dôvodov sa žalobkyňa stráni spoločnosti, z predtým optimistickej a spoločenskej osoby sa stala utiahnutou, ktorá sa k aktívnemu životu, aký žila predtým nevie, nie je schopná vrátiť, sama si to uvedomuje a trpí tým. Svedok (brat žalobkyne) v konaní vypovedal, že žalobkyňa samotná spochybňuje zmysel a význam ďalšieho života, ktorý je nútená viesť v rozpore so svojimi predstavami, nie vlastnými príčinami, v dôsledku následkov úrazu utrpeného pri dopravnej nehode. V tom dôsledku žalobkyňa ani nenadväzuje spoločenské kontakty, osobné, priateľské či partnerské vzťahy. Z vykonaného dokazovania i odvolací súd konštatuje preukázaný zásah do osobnostných práv žalobkyne, keď žalobkyňa bola výrazne dotknutá na kvalite súkromného života, na možnosti budovania a udržiavania širších spoločenských kontaktov, či úzkych partnerských či rodinných väzieb, bola zasiahnutá jej dôstojnosť. Uvedené kategórie neboli odškodňované a ani posudzované v inom konaní, v konaní

o náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Postupu súdu prvej inštancie nie je čo vytknúť.

29. K otázke pasívnej vecnej legitímácie ako žalovaného 1/, tak aj žalovaného 2/, ktorá právna otázka je namietaná, ako v odvolaní žalovaného 1/, tak i v odvolaní žalovaného 2/, sa odvolací súd vyjadril už vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom uznesení, keď v odseku 12. uznesenia uviedol: „Na uvedenú otázku priamo nadväzuje i nesprávne právne posúdenie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/, t. j. poisťovne v súdnej veci, kedy niet dôvodu konštatovať, že by poisťovňa v súdnej veci nebola pasívne vecne legitímovaná, keď pasívna vecná legitímácia v konaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúceho z ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení, bola konštatovaná už vyššie spomenutým rozhodnutím Súdneho dvora EÚ a naň nadväzujúcim rozhodnutím Najvyššieho súdu SR 6MCdo/1/2016 zverejneným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu. Uvedeným bola konštatovaná pasívna vecná legitímácia svedčiaca poisťovni (všeobecne) v konaniach o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú je tiež potrebné mať za škodu vzniknutú v dôsledku dopravnej nehody. Nebolo však ani judikatúrou za použitia eurokomformného výkladu konštatované, že by takýto nárok bolo možné priznať výlučne a len pozostalým poškodeným po obetiach dopravných nehôd, a teda, že by bolo možné, či potrebné samotné preživšie osoby z tejto občianskoprávnej ochrany osobnosti vylúčiť. I s poukazom na vyššie obsiahnuté odôvodnenie odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ v súdnej veci je právne nesprávny a i z tohto (v poradí druhého) dôvodu bolo nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia v zásadnej otázke zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.“

K danej pasívnej vecnej legitímácii žalovaného 2/ (poisťovne) odvolací súd opätovne upriamuje pozornosť na znenie odôvodnenia uznesenie sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11. 10. 2016, v ktorom bolo konštatované, že „pojem škoda používaný v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, je ústavne konformným spôsobom interpretovateľným extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na tému krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a taktiež takzvanej pasívnej legitímácie povinných zmluvných povinností v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.“

Správne súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná poisťovňa je pasívne vecne legitímovaná v konaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla v dôsledku škodovej udalosti, na ktorú bol prevádzkovateľ vozidla poistený.

30. Odôvodneniu (danej) pasívnej legitímácie žalovaného 1/ súd prvej inštancie venoval ods. 41 a 42. odôvodnenia uznesenia, keď o.i. uviedol, že prevádzkovateľom motorového vozidla, ktorého prevádzkou došlo k dopravnej nehode bola obchodná spoločnosť Kovod, a.s., v súčasnej dobe v konkurze. Na obranu žalovaného 1/ o tom, že nie je pasívne legitímovaný, keďže vodič motorového vozidla mal vo faktickej moci dopravný prostriedok na základe zmluvy o poskytovaní služieb, súd na základe vykonaného dokazovania uvedenou zmluvou uzatvorenou medzi obchodnou spoločnosťou Kovod, a.s. a D. E. dňa 31.01.2014 konštatoval, že v danom prípade bol D. E. povinný vykonávať svoju činnosť v súlade so živnostenským oprávnením, poskytovať služby pre objednávateľa vedenia cudzieho motorového vozidla výlučne podľa objednávok objednávateľa, jeho požiadaviek, povereníami a pokynmi, tak, ako tieto povinnosti vyplývajú z článku II. resp. IV. uvedenej zmluvy. Vodič D. E. tak vykonával činnosti v zmysle zmluvy výlučne podľa pokynov, nariadení, požiadaviek a dojednaní objednávateľa, t.j. obchodnej spoločnosti Kovod, a.s. Banská Bystrica.. Odvolací súd uvedený záver súdu prvej inštancie považuje za vecne správny a tiež dostatočne, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnený a s uvedeným sa stotožňuje. Vodič motorového vozidla – D. E. spôsobil (zavinil) dopravnú nehodu na motorovom vozidle patriacom žalovanému 1/, ktoré bolo poistené u žalovaného 2/. Činnosť spojenú s užívaním motorového vozidla vodič vykonával na základe zmluvy so žalovaným 1/ a podľa jeho pokynov, teda možno jednoznačne konštatovať, že prevádzkovateľom motorového vozidla a zároveň poisteným bol žalovaný 1/ a nie samotný vodič motorového vozidla.. Podľa ust. § 4 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

Zároveň podľa ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Keďže v konaní bolo preukázané, že prevádzkovateľom motorového vozidla a poisteným zároveň bol žalovaný 1/, je subjektom zodpovedným za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Odvolaciu námietku žalovaného 1/ o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie odvolací súd preto vyhodnotil ako nedôvodnú.

31. K odvolacej námietke žalovaného 1/ obsiahnutej v podanom odvolaní o premlčací nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uplatneného žalobou v konaní, odvolací súd konštatuje vecnú správnosť záverov súdu prvej inštancie. Odvolací súd dodáva, že vzhľadom na nedostatočnú právnu úpravu vyplývajúcu z právnych predpisov, ktorá by osobitne ako *lex specialis* riešila charakter nároku a od toho odvíjajúcu sa úpravu premlčania, upravené právne vákuum bolo vyriešené rozhodovacou činnosťou najvyšších súdnych autorít, keď k uvedenej konkrétnej právnej otázke Najvyšší súd SR v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/252/2021 z 31.03.2022 zverejneného ako judikát v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 2/2022, vyslovil právnu vetu: „Právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom je nárokom hrazeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla“

V predmetnom uznesení v obsahu jeho odôvodnenia Najvyšší súd SR zvýraznil, že uvedené právo je právom majetkovým, a preto sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka.

32. Uvedeným spôsobom postupoval i súd prvej inštancie a uvedený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy posúdil ako nárok na peňažné plnenie a v zmysle zverejneného judikátu na vec aplikoval všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka. Svoje rozhodnutie a právne úvahy dostatočne a zrozumiteľne uviedol v ods. 55. odôvodnenia rozsudku. Vzhľadom na vyriešenie predmetnej otázky najvyššou súdnou autoritou, ktorá tvorí konštantnú judikatúru, na ktorú prihliada a ktorou sa riadi pri rozhodovacej činnosti odvolací súd, odvolací súd záver súdu prvej inštancie vyhodnotil ako vecne správny a odvolaciu námietku žalovaného 1/ v tejto časti vyhodnotil ako nedôvodnú.

33. V podanom odvolaní žalovaný 1/, ale predovšetkým žalovaný 2/ namietal i nesprávne určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, zároveň namietajúc i nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v otázke spôsobu určenia výšky. K uvedenej odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že výška náhrady za vzniknutú imateriálnu ujmu je predmetom voľnej úvahy súdu; táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu mimo rámec akejkoľvek kontroly. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol neoprávnený zásah vyvolať. Občiansky zákonník neurčuje minimálnu ani maximálnu hranicu nemajetkovej ujmy. Tiež je potrebné uviesť, že zistiť a vyčíslit presnú náhradu za vzniknutú ujmu nemožno presne. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami. A to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba utrpela vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitou zásahu, jeho trvanie alebo dopad. Primárne je potrebné vychádzať z individuálnych okolností prípadu a stretu práv postihnutej osoby a osoby, ktorá spôsobila neoprávnený zásah. Priznané finančné plnenie by nemalo mať pre zodpovednú osobu likvidačný charakter. Výška náhrady nemajetkovej ujmy zosobňuje hodnotu práva nemateriálnej povahy, týkajúceho sa osobnej integrity človeka, vrátane ľudskej dôstojnosti. Odvolací súd uvádza, že prvoinštančný súd pri určovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch postupoval v súlade so zákonom, keď poukázal na všetky relevantné skutočnosti, ktoré zohľadnil pri určení nemajetkovej ujmy v zmysle vyššie uvedených právnych úvah, ktoré odvolací súd považuje za rozhodujúce pre tento prípad. Súd prvej inštancie posúdil nárok uplatnený v prejednávanej veci individuálne s prihliadnutím na všetky v konaní zistené podstatné okolnosti, tiež s prihliadnutím na existujúcu rozhodovaciu činnosť súdov v Slovenskej republike v obdobných veciach. Súd prvej inštancie v predmetnej veci žalobkyňou uplatňovaný nárok pôvodne vo výške 50.000,- Eur vyhodnotil ako dôvodný len do časti 5.000,- Eur, a to vyhodnotiac zásah dopravnej nehody a jej následkov do ďalšieho života žalobkyne, posudzujúc uvedené ako zásah do súkromného, rodinného života žalobkyne. Súd prvej inštancie poukázal na iné

rozhodnutia súdov (odvolacích súdov), ktoré rozhodovali o kompenzácii prežitých útrap, pocitov smútku rodinných príslušníkov, ktorí uvedené pocity strádania prežívali v dôsledku straty rodinného príslušníka, keď uvedené odškodnenia sú priznané od súm 5.000,- Eur do súm určených rádovo v desiatkach tisíc Eur. Pokiaľ súd prvej inštancie vyhodnotil ako primeranú satisfakciu sumu 5.000,- Eur, odvolací súd sa s uvedeným stotožňuje a tento záver považuje jednak za primeraný a jednak za dostatočne odôvodnený, kedy je potrebné konštatovať, že kompenzácia vo forme finančného zadosťučinenia je v prejednávanej veci žiadúca a odôvodnená. Súd prvej inštancie správne vysvetlil, aké kritériá vzal do úvahy pri učení výšky nemajetkovej ujmy a týmto záverom z hľadiska správnosti nemožno nič vytknúť. Pokiaľ súdy Slovenskej republiky priznávali odškodné i v sumách 8.000,- Eur za stratu príbuzného, rodinného príslušníka, ktorá strata je nezvratná a následky, ktoré nastali dopravnou nehodou sú definitívne a nezvratiteľné v podobe náhleho a predčasného ukončenia života rodinného príbuzného, žalobkyňa je sama dotknutá dopravnou nehodou spôsobom, že je nútená žiť život s istými obmedzeniami, ako osoba ťažko zdravotne postihnutá a teda nie v súlade so svojimi pôvodnými predstavami, víziami, ale v týchto je nedobrovoľne limitovaná, dopravnou nehodou oklieštenými možnosťami a zmeneným zdravotným stavom trvalého charakteru. Žalobkyňa je však preživšia, má naďalej možnosť v živote sa realizovať, napĺňať svoje životné ciele, a preto dopravná nehoda a následky z nej vyplývajúce nemajú charakter definitívnej straty. Z uvedeného dôvodu je dôvodné, že súdom určená výška nemajetkovej ujmy je o niečo nižšia, než býva priznávané pri strate rodinného príbuzného, kde je akákoľvek možnosť udržiavať a rozvíjať vzájomné citové, morálne a sociálne väzby medzi blízkymi osobami do budúca definitívne vynútené vylúčené úmrtím takejto osoby. I odvolací súd nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,- Eur preto považoval nielen za primeranú, ale v dostatočnej miere i odôvodnenú súdom prvej inštancie, a to i poukazom na existujúcu rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky.

34. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť nahradiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,- Eur potvrdil ako vecne správny.

35. Pokiaľ sa týka výroku súdu prvej inštancie, ktorým uložil žalovanému nahradiť žalobkyni vecnú škodu vo výške 212,60- Eur, odvolací súd dospel k záveru o vecnej správnosti rozhodnutia a nedôvodnosti odvolacích námietok žalovaného 2/ v tejto časti. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie k nároku na náhradu vecnej škody, ktoré vykonané dôkazy a závery z nich vyplývajúce uviedol i v odôvodnení rozsudku. Súd uviedol, že žalobkyňa o.i. predložila zoznam liekov, liečebných pomôcok, ktoré zakúpila v priebehu rokov 2014, 2015 a 2016, pričom tieto lieky zakúpila z dôvodu, že jej boli indikované v príčinnej súvislosti s liečbou zranení, ktoré utrpela pri dopravnej nehode, pričom túto skutočnosť potvrdil A. H. B. I., s.r.o., so sídlom v Lučenci. Súd prvej inštancie uviedol, ktoré nároky podporené dôkazmi považoval za preukázané a dôvodné a ktoré nároky nepriznal z dôvodu, že takýto nárok bol premlčaný. Záver o premlčaní nároku na náhradu škody prijal súd prvej inštancie k nákladom žalobkyňou vynaloženým v roku 2014. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie z odseku 47. vyplýva, že súd žalobkyni priznal právo na náhradu škody spojenej s nákupom liekov, zdravotníckych pomôcok a zdravotníckeho materiálu, ktoré zakúpila v rokoch 2015 vo výške 139,87 Eur a v roku 2016 vo výške 72,73 Eur, spolu 212,60 Eur, pričom súd mal za osvedčené potvrdením ošetrojúceho lekára o tom, že všetky tieto lieky, zdravotnícky materiál a zdravotnícke pomôcky žalobkyňa zakúpila v súvislosti s utrpeným úrazom, ktorý sa jej stal pri dopravnej nehode, pričom zoznam uvedených liekov a zdravotníckych pomôcok bol v rámci vykonaného dokazovania oboznámený a sporové strany tak majú vedomosť o tom, ktoré lieky a zdravotnícke pomôcky bola žalobkyňa nútená zakúpiť z dôvodu potreby liečby a zmiernenia následkov úrazu spôsobeného dopravnou nehodou. Preto pokiaľ súd prvej inštancie uviedol, že všetky žalobkyňou vynaložené náklady na lieky a zdravotnícke pomôcky vzniknuté v rokoch 2015 a 2016, ktorých vyčíslenie súd prvej inštancie uviedol a ktorých špecifikácia bola vykonaná v rámci realizovaného dokazovania, považuje za odôvodnené, potom nemožno rozsudku súdu prvej inštancie vyčítať arbitrárnosť, resp. nepreskúmateľnosť takéhoto rozhodnutia. Trvanie na uvedení každého lieku či zdravotníckej pomôcky osobitne, s uvedením ich označenia a predajnej ceny zakúpených v roku 2015 a 2016, keď súd prvej inštancie považoval za odôvodnené všetky takto vynaložené náklady, odvolací súd považuje za prílišný formalizmus, prekračujúci požiadavky odôvodnenia rozhodnutia v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP: Rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd z dôvodu vecnej správnosti potvrdil i vo výroku o povinnosti žalovaných nahradiť žalobkyni vecnú škodu vo výške 212,60 Eur.

36. Ako výroky závislé a zároveň napadnuté odvolaním žalobkyne odvolací súd preskúmal i druhý a štvrtý výrok rozsudku súdu prvej inštancie.

37. Druhým výrokom súd prvej inštancie žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok voči žalobkyni na náhradu trov konania v rozsahu 80%, pričom v odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ si žalobkyňa uplatňovala nárok vo výške 50.000,- Eur a úspešná bola do výšky 5.000,- Eur, čistý procesný úspech v konaní majú žalovaní 1/, 2/, a to v rozsahu 80%.

38. Odvolací súd sa so záverom súdu prvej inštancie nestotožňuje a uvedený vyhodnotil ako nesprávny. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je nárokom, ktorý podlieha individuálnemu posúdeniu a pri uplatnení žaloby nie je možné ho objektivizovať, vyčíslieť presne a sumu žalobou uplatnenou s určitosťou ustáliť. V súdnej veci ide o vec, kedy rozhodnutie závisí na posúdení súdu, ktorý môže vyhodnotiť subjektívne okolnosti popisované žalobcom odlišne s prihliadnutím na individuality, ktoré v konaní zistí. Ak však rozhodnutie závisí od úvahy súdu a žalované plnenie nemožno objektívne kvantifikovať, je potrebné žalobkyňu, pokiaľ bola čo do základu úspešná v tejto časti, považovať za stranu v konaní s plným procesným úspechom. Preto odvolací súd pristúpil k zmene rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom druhom výroku o trovách o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, žalobkyňu vyhodnotil ako plne procesne úspešnú stranu sporu v konaní, a preto s poukazom na ustanovenie § 255 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zmenil tak, že žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100% v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti súdu prvej inštancie.

39. Rovnako odvolací súd pristúpil k zmene rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom štvrtom výroku o trovách konania, ktorým súd prvej inštancie žalovanému 2/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 44,7% , ktoré je žalobkyňa povinná zaplatiť v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o ich výške.

40. V danej časti odvolací súd dospel k záveru, že sú dané dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku, a to i s prihliadnutím na predmet konania ako i na osobitné okolnosti na strane žalobkyne, ale i žalovaného 2/, keď žalobkyňa sa v konaní o náhradu škody v tejto čiastkovej otázke domáhala náhrady nákladov spojených s liečením a zmiernenia následkov dopravnej dohody na jej zdravotnom stave, pričom v konaní bola úspešná len čiastočne. Žalobkyňa bola predmetnou dopravnou nehodou na zdraví dotknutá v takom rozsahu, že je ťažko zdravotne postihnutá, jej jediný príjem je invalidný dôchodok, z ktorého značnú časť vynakladá na lieky, zdravotnícky materiál a pomôcky na zmiernenie následkov utrpенých dopravnou nehodou. Žalobkyňa je invalidnou dôchodkyňou, miera funkčnej poruchy žalobkyne je 50%, považuje sa za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, čo má nepopierateľne i závažné sociálne následky a podstatné zníženej možnosti dosahovať príjem zo zárobkovej alebo podnikateľskej činnosti. Preto samotné pomery na strane žalobkyne odôvodňujú mimoriadne nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému 2/, keď sporovou stranou v konaní, ktorému by inak nárok na náhradu trov konania prináležal, je poisťovňa, ako silný a stabilný ekonomický subjekt pôsobiaci na poisťovnom trhu, ktorého finančné možnosti sú neporovnateľné so žalobkyňou (invalidnou dôchodkyňou), a preto ujma, ktorá žalovanému 2/ v súvislosti s nepriznaním náhrady trov konania vznikne, nie je pre žalovaného 2/ neprimeraná. Na strane druhej však uloženie povinnosti nahradit' trovy žalovanému 2/ žalobkyni by pre uvedenú znamenalo značný zásah do jej finančných, keď jej jediným príjmom je invalidný dôchodok, čo by malo nepochybne priamy dopad na zníženie životnej úrovne žalobkyne. Z uvedeného dôvodu odvolací súd zmenil štvrtý výrok rozsudku súdu prvej inštancie a za aplikácie ustanovenia § 257 CSP, inak procesne úspešnému žalovanému 2/ v konaní o náhradu škody, nárok na náhradu trov konania nepriznal.

41. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa, žalovaný 1/, ako aj žalovaný 2/. V odvolacom konaní bola úspešná len žalobkyňa, keď rozsudok súdu prvej inštancie bol z dôvodu vecnej správnosti v jeho meritórnych výrokoch potvrdený a odvolanie žalovaného 1/, ako aj žalovaného 2/ odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné. Procesne úspešnou stranou sporu v odvolacom konaní tak bola žalobkyňa, procesný úspech v odvolacom konaní jej prináleží v celom rozsahu a keďže sama podala odvolanie a k odvolaniam žalovaného 1/ a žalovaného 2/ sa i vyjadрила, odvolací súd rozhodol že žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov konania.

42. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho piatom výroku, ktorým súd žalobu vo zvyšku zamietol nebol napadnutý odvolaním, preto zostal v tejto časti nedotknutý.

44. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).